

[Gert Petersen]

Danske rederier har i pressen været sigtet for at have overtrådt denne våbenembargo. Der har været en politiuundersøgelse; udenrigsministeren har lagt vægt på, at den blev gennemført. Vi har den 30. april fået en skrivelse fra rigsadvokaten om, at den politiuundersøgelse er sluttet, sagen er henlagt. Der er ingen bebrejdelser at rejse mod rederiet Trigon; der vil ikke blive rejst sag mod Trigon.

Det forekommer mig at være en ganske forbløffende holdning til embargospørgsmål i forbindelse med Sydafrika. Rigsadvokaten kommer med denne erklæring, samtidig med at det i erklæringen erkendes, at der er tale om påviselige krænkelser af våbenembargoen med et Trigonskib i hvert tilfælde i ét tilfælde, at der er tale om påviseligt ulovlige rettelser i skibsdagbøger og sløring af i hvert fald to skibes identitet. Men alligevel: det er ikke noget at gå videre med, det er ikke noget at rejse sag på. Hvorfor ikke? Fordi: i de 16 andre tilfælde, hvor der har været talt om krænkelser af denne våbenembargo, har Trigonskibene været lejet ud til et andet rederi, Zeefeldt Ltd. i Monrovia, som altså har chartrret disse skibe. Det kan det danske politi åbenbart ikke finde ud af. Her slår deres evner ikke til længere. De kan ikke finde ud af, hvad Zeefeldt er for et rederi. De kan ikke finde ud af at undersøge, hvorvidt lasterne i de 6 skibe, der her er tale om, har været lovlige eller ulovlige. Det er ganske forbavsende, hvis Trigonrederiet ikke selv har kendt til Zeefeldt, når det chartrer sine skibe ud til det. Jeg tror ikke, man omgås så store værdier så letsindigt. Det forekommer, når man læser rigsadvokatens redegørelse igennem, at være en helt usædvanlig overfladisk politiuundersøgelse, der er gennemført.

Jeg gad nok vist, hvad udenrigsministeren vil sware de pågældende organer i De Forenede Nationer, når de begynder at spørge ud om denne sag, for udenrigsministeren ved jo udmærket godt, at man i FN og i den tredje verden med meget stor interesse har fulgt den undersøgelse. Jeg synes, det er en meget, meget pinlig historie for Danmark, at man ikke kan komme til bunds i den sag, at man har opgivet den sag, sådan som rigsadvokaten her giver udtryk for. Jeg kan godt love, at det i hvert fald ikke slutter med rigsadvokatens erklæring denne gang; vi har i sinde at bore meget i den overfladiske undersøgelse,

som er foretaget, og vil opfordre til, at man tager det op på en anden måde igen.

Formanden:

Det er jo altså ikke den sag, der er til behandling, men der var tilstrækkelig parallelitet til, at jeg ikke ville forhindre hr. Gert Petersen i at fremsætte sine udtalelser, men det er helt op til ministeren, om han vil svare på det under denne sag.

Hanne Engberg (SF):

Jeg vil gerne i fortsættelse af hr. Gert Petersens fremstilling af, hvordan danske forretningsmænd omgår våbenembargoen, citere fra Århus Folkeblad den 23. oktober 1980, hvordan man omgår oliefragt til Sydafrika. Det beskrives i Folkebladet, hvordan hele størstedelen af verden møder det racistiske regime i Sydafrika med kritisk holdning, hvordan både FN og det nordiske ministerråd og den danske regering har henstillet, at man ikke har økonomiske, politiske og handelsmæssige forbindelser med Sydafrika, og hvordan araberne, som sælger olie til Sydafrika, uden at de vil det, tager disse henstillinger meget alvorligt, og hvordan derfor danske skibe prøver at omgå disse ting.

Et af besætningsmedlemmerne på et af A. P. Møllers skibe beskriver, hvordan man omgår denne henstilling til ikke at handle med Sydafrika. Det beskriver han således: det er nødvendigt, at skipper skriver under for at få olien, så i første omgang tror vi alle, at turen ikke går til Sydafrika; det er efter, at man har fået olie på i Persergolfen. Men når man så er ude i rum sø, får vi en melding fra rederiet i Danmark om, at nu er planerne ændret, nu skal vi til Sydafrika, og så er det for sent at afmønstre både for kaptajnen, der risikerer fængselsstraf hos araberne, og for os andre. Hvis kaptajnen har skrupler, bliver han truet med fyring, og hvor skal en midaldrende kaptajn gå hen og få arbejde?

Det er altså samme form for transaktioner, der sker med oliehandelen som med våbenhandelen: man er klar over, at det, man gør, ikke er lovligt, men man omgår det altså på forskellig måde.

Dernæst vil jeg sige til udenrigsministeren og til den socialdemokratiske ordfører, at det her som i andre Sydafrikadebatter udelukkende er socialdemokratiet, jeg egentlig øn-